

IVN Rijk van Nijmegen

JAARVERSLAG

2024

Foto: Norbert Kolster

Inhoudsopgave

Inleiding en Bestuursverslag	1
Vooruitblik 2025	3
Slotwoord	3
Organisatiestructuur	4
Bestuursleden en bestuurswisseling	4
Tijdreeks-tabel	5
Ledenadministratie	6
Vertrouwenspersoon	6
Leden	6
Donateurs	6
Werkgroepen 2024	7
Werkgroep Communicatie	7
Werkgroep Cursussen	9
Werkgroep Excursies	11
Werkgroep Foto en Film	12
Werkgroep Groen en Ruimte	15
Werkgroep Jeugdeducatie	21
Werkgroep Natuurpaden	27
Werkgroep Praktisch natuurbeheer	28
Natuurgidsenopleiding 2023-2024	31
Jaarverslag 2024	31
Wat hebben we gedaan in 2024?	32
2025 en verder	35
Financieel verslag	36

Inleiding en Bestuursverslag

Het jaar 2024 is in de Chinese astrologie het jaar van de Houten Draak. Het is het enige mythische dier in de Chinese dierenriem en wordt vaak geassocieerd met geluk, kracht en charisma. Hout staat voor natuur, groei, uitbreiding en vernieuwing. De vraag is dus, hoe heeft dit voor onze vereniging uitgepakt?

De afgelopen ledenvergadering stond deels in het teken van vernieuwing. Ria van Pelt, die acht jaar lang met hart en ziel de voorzittershamer gezwaaid heeft, heeft na de maximale twee termijnen deze overgedragen naar een nieuwe voorzitter, Harold Melssen.

Zo zaten ook de twee termijnen voor onze schatbewaarder en penningmeester Clari Tilanus erop. Haar taken zijn overgenomen door een nieuwe penningmeester die na enig zoeken gevonden was, Ronald Wilke. De overdrachten van zowel de voorzitter en de voormalig penningmeester zijn rimpelloos verlopen. Daarnaast is vanuit de nieuwe gidsenopleiding Annette Lukkien toegetreden en Peter Schillemans per januari 2025.

De bestuurswisselingen zijn mede door alle support van de zittende bestuursleden, Elly, Wien en Henk, en een groot aantal betrokken oudgedienden, vlekkeloos verlopen.

Dat het een jaar geweest is wat in teken stond van uitbreiding en nieuwe gezichten bleek ook uit de afronding van de natuurgidsen opleiding. Vanuit de opleiding kwamen er negenentwintig nieuwe natuurgidsen bij! Met dank aan vele tientallen begeleiders, docenten en ondersteuners hebben zij de Natuur Gidsen Opleiding in juni succesvol en feestelijk afgerond. Een knappe prestatie van zowel de nieuwe gidsen als ook iedereen die bijgedragen heeft aan dit succes.

Waar de vorige lichting gidsen geconfronteerd werd met een lange covid periode die de integratie niet heeft geholpen, konden deze gelijk binnen de groepen aan de slag. Een half jaar na dato is het dan ook fijn om te constateren dat de meesten hun draai gevonden hebben. Daarmee is onze organisatie, en daarmee zijn ook de werkgroepen, weer voorzien van nieuwe energie en verfrissende inzichten en ideeën. Nieuwe excursie initiatieven zoals een wekelijkse “Groen op recept” wandeling behoren inmiddels tot het programma. Kortom vernieuwing alom!

Het gaat goed met onze afdeling! Dat blijkt uit de vele activiteiten die we ondernemen, maar ook uit de spontane groei van het aantal leden. Iedere maand melden zich nieuwe leden, waarvan een klein aantal aangeeft actief te willen worden. We zijn inmiddels de grootste afdeling van het land met 685 leden waarvan ongeveer 150 actieve leden.

Vanuit het bestuur neemt de voorzitter contact met de nieuwe leden op en leidt ze door. Natuurlijk krijgen ze eerst van Hans Tierates, die de ledenadministratie voor onze afdeling bijhoudt, een welkomstpakketje.

Wat vernieuwing en uitbreiding betreft klopte de horoscoop dus wel maar hoe staat het met kracht en charisma?

Het afgelopen jaar is er regelmatig overleg geweest met de gemeente Nijmegen en haar publieke partners zoals de DAR, de Hortus en het Natuurmuseum de Bastei. Wij

worden gezien als de ideale partner voor de gemeente om te helpen haar groene en klimaat ambitie waar te maken. Dit wordt een brede gezamenlijke onderneming, een groene golf. Daarbij willen we ook de wijken in gaan trekken om de bewoners meer en meer te betrekken. De eerste overleggen zijn geweest en dit zal in het lopende jaar verder uitgewerkt gaan worden.

Ook aantrekkelijk zijn wij voor de Hortus die ons benaderd heeft om samen op zoek te gaan naar een gezamenlijke vaste huisvesting. Ondanks dat er weinig mis is met de Natuurplaza als vergaderlocatie en de klaslokalen van de Radboud Universiteit uitermate geschikt zijn om cursussen in te geven levert het niet hebben van een vast “clubhuis” toch een aantal beperkingen op. Daarom zijn we als bestuur op deze uitnodiging ingegaan.

Daarbovenop willen we ook passende andere organisaties bij deze zoektocht betrekken. Samen staan we nog sterker!

Ook hebben onder andere het KNNV en Natuurmonumenten zich gemeld om samen met ons te kijken naar vormen van samenwerking. Waar kunnen wij als organisaties elkaar helpen en versterken. Ditzelfde geldt ook voor de Vogel Werk Groep oftewel VWG, ook zij hebben toenadering gezocht.

Kortom wij worden door onze omgeving als een krachtige succesvolle en deskundige vereniging beschouwd. Een groot compliment voor alle leden die zich op een of andere wijze inzetten voor de natuur en natuureducatie in het Rijk van Nijmegen. Aan charisma dus geen gebrek, de horoscoop klopt nog steeds!

Wat ons als vereniging het afgelopen jaar nog krachtiger heeft gemaakt is het instellen van een klankbordgroep. Vanuit het bestuur was en is er de nadrukkelijke behoefte om voldoende feeling te houden met wat er leeft en speelt binnen de vereniging. Daarnaast is er ook de behoefte om meer gebruik te maken van het creatieve potentieel van de IVN-ers. Daarom is de “klankbordgroep” in het leven geroepen. Deze groep bestaat naast het bestuur uit de coördinatoren en een aantal enthousiaste betrokken leden die zich buiten de werkgroepen om, in willen zetten voor de vereniging.

Naast alle nieuwe initiatieven is er aan een uniek en zeer bijzonder initiatief een einde gekomen. Natuurpaden heeft als werkgroep besloten om ermee te stoppen. Tegenvallende verkoopcijfers en een vergrijzende werkgroep maakte dat er onvoldoende energie meer was om de elf boekjes nog bij te gaan houden. Hoe begrijpelijk ook het blijft zeer jammer.

Dit was een jarenlang lopend initiatief wat onze afdeling uniek maakte. Elf bijzondere wandelingen door het rijk van Nijmegen. Vele duizenden en waarschijnlijk tienduizenden wandelaars hebben kunnen genieten van de elf verschillende wandelboekjes die met zeer veel toewijding en kennis van zaken zijn samengesteld. Er sprak zeer veel liefde uit voor het bijzondere gebied waarmee we als afdeling gezegend zijn. De boekjes vormen een unieke nalatenschap van een bijzondere en toegewijde groep IVN-ers. Wij hopen dat zij zich verbonden blijven voelen met onze vereniging.

Vooruitblik 2025

Verbinding vormt ook voor 2025 een belangrijk thema voor onze vereniging waar we ook het komende jaar mee aan de slag zullen blijven gaan.

Dit betreft zowel verbinding met en tussen de leden als ook verbinding met andere groene organisaties, gemeenten en andere publieke organisaties.

De interne verbinding gaan we vormgeven door het periodiek organiseren van lezingen. De thema's voor 2025 zijn al bekend en binnenkort volgt meer daarover via twee communicatiemediën de maandelijkse Nieuwsbrief en de Bladsmoes die ieder kwartaal verschijnt. Twee media waar we als afdeling trots op mogen zijn en die ons ook verbinden. Hiermee praten we elkaar maandelijks respectievelijk per bij over alles wat we willen delen. Dus als je inhoudelijk meer wil weten over onze activiteiten van het afgelopen jaar kun je dit daar terug vinden.

<https://www.ivn.nl/afdeling/nijmegen/bladsmoes/>

De vaart der volkeren holt vooruit en ook wij gaan daarin mee. Daarom willen we meer doen met sociale media zoals Instagram en facebook. Deze stellen ons in staat om buiten de vaste bezorgmomenten van bladsmoes en nieuwsbrief elkaar laagdrempelig mee te nemen in wat ons bezig houdt.

Uiteraard mag in dit rijtje “Ons IVN” als centrale hub van informatie niet ontbreken.

Ook hier wordt informatie mee uitgewisseld en daarnaast dient het als ons grote gezamenlijke geheugen. Verslagen, plannen en wetenswaardigheden worden hier voor ons en het nageslacht netjes gearchiveerd en toegankelijk gehouden. Zoek je informatie over ons, kijk eerste daar!

In 2025 is het jaar van de Slang. De Slang staat voor wijsheid, groei en verandering. Het perfecte jaar dus om je kennis te laten groeien en door het opfrissen en leren van nieuwe vaardigheden.

Hoe passend is het daarom dat we aan de slag gaan met deskundigheidsbevordering. Een breed gedeelde wens van velen binnen onze organisatie. Binnenkort zal er ook hier meer informatie over gedeeld kunnen worden.

Slotwoord

Een vorig jaarverslag is afgesloten met de volgende zin:

“De aarde heeft mensen met een groen hart nodig en wij kunnen als afdeling een bijdrage leveren aan het raken van mensen in hun beleven van de natuur.”

Dit is mijns inziens nog steeds van toepassing en misschien nog wel meer dan ooit. Als vereniging willen we daarnaast ook voor onze leden een warme bron van inspiratie zijn. Een vereniging die de vele, soms eigenzinnige maar altijd zeer betrokken, leden koestert. Een groep waar soms ook flink gediscussieerd wordt. Zet tien IVN-ers bij elkaar en je hebt elf uitgesproken meningen! Dat gezegd hebbende, we delen de liefde en passie voor de mooie en bijzondere natuur in het Rijk van Nijmegen en het is voor mij als voorzitter een voorrecht om onderdeel van deze bijzondere en inspirerende groep mensen te zijn.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van het IVN Rijk van Nijmegen is als volgt.

Er is een bestuur met een voorzitter een penningmeester, een secretaris en 2 stuurgroepleden.

Onder dit bestuur zijn 8 werkgroepen actief, met een coördinator als voorzitter en centraal aanspreekpunt.

IVN Rijk van Nijmegen maakt deel uit van Regio Rivierenland, en van de IVN-regio's in het land, samen met de overige IVN-afdelingen in het Rivierengebied.

In dit regio-overleg worden stukken van het Landelijk Bestuur en de Landelijke Raad besproken en voorbereid.

De Landelijke Raad is het 'verenigingsparlement' van IVN. De Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de 22 verenigingsregio's en de jongerenorganisatie Woesteland.

Het IVN is in 2022 samengevoegd tot één vereniging van IVN (beroepskrachten) en IVN afdelingen (vrijwilligers).

In de praktijk was er echter ook in 2024 nog weinig te merken van de samenvoeging tot één vereniging IVN.

Bestuursleden en bestuurswisseling

Naam	Functie	Aangetreden	Aftredend
Harold Melssen	voorzitter	8-mei-2024	
Henk ter Horst	secretaris	24-jun-20	Juni 2028
Ronald Wilke	penningmeester	28-aug-24	
Elly Gies	lid	18-mrt-17	Mei 2025
Wien Feitz	lid	28-mrt-20	Mei 2028
Annette Lukkien	lid + wnd secretaris	23-sep-24	
Peter Schillemans	lid	8-jan-2025	

Tijdreeks-tabel

Per 31 december 2024	2024	2023	2022	2021	2020	2019
IVN-Leden	685	622	633	595	543	506
Waarvan actief	Ca 170	Ca. 160	ca. 157	ca. 138	ca.138	ca. 125
Leden met gids diploma	140*	110*	110 *	105	109	110
Donateurs	26	32	32	29	30	30
Excursies (aantal)	27	30	22	6	6	26
Deelnemers excursie	830	700	370	115	75	769
Aangevraagde wandelingen	50	40	14	10	0	58
Deelnemers aangevraagde wandelingen	870	550	220	102	0	701
Overige activiteiten/Natuur en ouderen	22	22	21	0	0	23
Deelnemers overige activiteiten	230	250	200	0	0	248
Kinderactiviteiten (schoolverband)	96	Ca 65	44	...	18	...
Aantal deelnemers scholen	2536	2300	1100	730	404	...
Deelnemers ontdekkingstochten jeugd		...	...	...	24	...
Deelnemers totaal	2536	2300	1100	730	428	536
Deelnemers groencursus	68	77	51	0	0	68
Deelnemers bomencursus	22	22	35	8	24	92
Deelnemers paddenstoelencursus	35	30	35	-	-	2 x 25
Projecten werkgroep Groen en Ruimte	31 + 20	24	26	22	19 + 23	16 + 21
Deelnemers excursies wg Groen en Ruimte	297	222	284	20	59	203
Mens/werkdagen in de natuur WG PN	106,5	232	199	135	165	285
Wandel/fietsboekjes waaraan gewerkt		5	1	1	2	10
Verkochte wandelboekjes	175	?	591	206	323	719
Verspreide folders e.d.	900*	600*	0	5/450	75	2500
Nieuwsbrief	12	8	8			
Bladsmoes	4	4	4			
* geschat						

Ledenadministratie

Vertrouwenspersoon

Waar we het vorige verslagjaar nog 3 aanmeldingen kregen, waren er in 2024 geen (aan)meldingen voor de vertrouwenspersoon.

Leden

Onze afdeling telt per einde van 2024 rond de 680 leden.

Dit betekent dat er tal van mutaties zijn o.a. bedankjes, nieuwe leden, verhuizingen en wijzigingen van bereikbaarheid.

Om daar zicht op te houden hebben we de plaatselijke ledenadministratie. Daarnaast haken we aan bij de Landelijke IVN administratie. Deze schrijft de nieuwe leden in en incasseert voor ons tevens de contributies. Ook voor de toezending van onze Nieuwsbrieven en de Bladsmoes hebben we deze gegevens nodig en voor de persoonlijke contacten met leden.

Met deze werkwijze trachten we zo goed mogelijk te voldoen aan de privacywetgeving AVG.

We begonnen het jaar met 662 leden, waarvan 24 huisgenoot-lid.

Het aantal nieuwe aanmeldingen bedroeg 65, waaronder 1 huisgenoot-lid.

24 mensen daarvan gaven aan actief te willen worden. Het bestuur nam met hen contact op. Alle 65 nieuwkomers kregen een welkomstpakketje met een IVN-wandelgids en een brief waarin ze verwelkomd werden, en verder een infofolder over de afdeling.

Daarnaast waren er ook mensen die geen lid meer wilden zijn en bedankten.

Dit waren er 34. Van 5 leden namen we afscheid door overlijden.

En verder vertrokken 5 leden naar een woonplaats buiten ons werkgebied.

We konden het jaar afsluiten met totaal 683 leden, waaronder 25 huisgenootleden

Donateurs

De afdeling heeft ook een aantal trouwe donateurs die ons met een jaarlijkse bijdrage financieel blijven steunen. Het zijn er nu nog 26. We schrijven geen nieuwe donateurs meer in.

Werkgroepen 2024

Werkgroep Communicatie

Wien Feitz (coördinator)

De werkgroep heeft een tweeledige taak:

1. De doelstelling en activiteiten van IVN Rijk van Nijmegen aan een breed publiek kenbaar te maken
2. De leden te informeren over de gang van zaken in onze IVN- afdeling.

Bij de uitvoering daarvan is er geen strikte scheiding tussen deze twee doelgroepen.

Bladsmoes

Zo is ons magazine Bladsmoes meer dan alleen een ledenblad dat vier keer per jaar verschijnt. Het is een belangrijke factor om onze leden te boeien en te binden. En het is ons visitekaartje dat op menig leestafel mag worden gezien.

Website

Dat geldt ook voor onze website, die een brede groep geïnteresseerden bereikt met informatie over ons activiteitenaanbod. Zij werd ook dit jaar druk bezocht. Door permanente aandacht van onze webmaster werd alles wat we wilden communiceren op een heldere en aantrekkelijke manier gepubliceerd. Regelmatig zijn onze aankondigingen in de plaatselijke pers te vinden.

Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief voor de leden verschijnt maandelijks. De nieuwsbrief behoudt haar huidige karakter, maar we zijn intern wel aan het bekijken hoe de vormgeving kan worden verbeterd.

Andere publicaties

Namens het bestuur verzorgen we uitnodigingen voor de Nieuwjaarsreceptie, de Algemene Ledenvergadering en het samenstellen van het jaarverslag. Voor diverse activiteiten maken we in kleine oplages specifiek voorlichtingsmateriaal. We verzorgen de communicatie op de websites ivn.nl en [ONS IVN](http://ONSIVN.nl).

Social media

We hebben stappen gemaakt in de richting van sociale media. Madelon schrijft: *‘Om ook jongeren op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de natuur en het IVN, ga ik me inzetten om het social media platform van het IVN Rijk van Nijmegen (nieuw) leven in te blazen. Ik begin op Instagram, en in de toekomst komen daar ook andere sociale mediakanalen bij. Aan de hand van beelden, verhalen en leuke weetjes wil ik laten zien hoe mooi het buiten is en hoe belangrijk het is om zorg te dragen voor de natuur. Ik hoop hiermee een nieuwe generatie te inspireren om naar buiten te gaan, bewuster te leven en misschien zelfs actief bij het IVN betrokken te raken’.*

Plannen voor 2025

De werkgroep gaat met een enthousiaste ploeg verder met het invullen van het communicatieplan en wil dat doen in samenwerking met bestuur en klankbordgroep.

Tenslotte nog een hartenkreet:

IVN-ers van onze afdeling vergeten te vaak dat het intern voor onze leden en extern voor de inwoners van Nijmegen en omgeving interessant, leuk, boeiend kan zijn om te lezen en te zien, wat er in ons werkgebied speelt. De natuur en onze activiteiten zijn zeer de moeite waard.

Dus denk bij je activiteiten aan de (educatieve) waarde van je verhaal en schrijf een artikeltje of maak een foto/filmpje voor op website, de Nieuwsbrief en sociale media.

Werkgroep Cursussen

Elly Gies (cursuscoördinator)

Cursussen

Werkgroep cursussen heeft de reguliere cursussen: bomencursus, groencursus voor- en najaar en de paddenstoelencursus weer kunnen organiseren.

- Bomencursus

Aan de bomencursus 2024 hebben acht gidsen meegewerkt

De cursus vond plaats op de vrijdagmiddag en bestond uit elf lessen. De begin- en eindactiviteit vond plaats in de ruimte van de Natuurtuin Goffert en de buitenlessen in de natuurtuin en het Goffertpark. In deze cursus volgen we de seizoenen.

In de bomencursus wordt geen gedrukt materiaal meer uitgereikt. Per les wordt een themablad meegestuurd met de uitnodiging. De cursist kiest zelf of hij/zij het materiaal afdrukt.

Aan de bomencursus namen 22 cursisten deel.

- Groencursus

Aan de groencursussen voor- en najaar hebben veertien gidsen meegewerkt.

Voor de theorielessen zijn nieuwe gidsen ingezet naast de gidsen die de lessen al meerdere keren hebben gegeven. De buitenactiviteiten organiseren de gidsen zelf.

De groencursussen bestaan uit vijf theorieavonden die dit jaar plaatsvonden in het Elinor Ostromgebouw van de Radboud Universiteit Nijmegen. De vijf buitenlessen vonden plaats in natuurgebieden binnen het Rijk van Nijmegen.

De voorraad cursusboekjes wordt minder en er is ook een wijziging in de gebieden die worden bezocht. Ook viel op dat de boekjes slecht worden gelezen door de cursisten, terwijl ze toch een aantrekkelijk uiterlijk hebben en vlot zijn geschreven. We schakelen geleidelijk over op een losbladig systeem. De informatie wordt per les in de mail verspreid. Drukwerk is dan niet meer nodig.

Aan de voorjaarscursus namen 35 cursisten deel en aan de najaarscursus 33 cursisten deel.

- Paddenstoelencursus

Aan de paddenstoelencursus in 2024 hebben twaalf natuurgidsen meegewerkt.

Dat is een groot aantal gidsen, maar juist bij paddenstoelen zijn er veel gidsen nodig bij de veldlessen omdat we streven naar cursus geven in kleine groepjes. Maar vooral ook is belangrijk dat we dit jaar bewust gevraagd hebben aan enkele nieuwe gidsen om aan te sluiten bij deze cursus als

paddenstoelengids om de continuïteit en de kennis van het onderwerp paddenstoelen binnen het IVN te waarborgen en uit te breiden. We hebben hiervoor afgestudeerde gidsen van de laatste gidsenopleiding benaderd, die eerder hebben aangegeven belangstelling te hebben voor of al kennis hadden van paddenstoelen. Ook in 2025 willen we nog enkele paddenstoelengidsen werven en verder opleiden in dit onderwerp. Eind van het seizoen heeft er voor de paddenstoelengidsen een studieavond plaatsgevonden in de Heemtuin Malden. Meerdere paddenstoelengidsen hebben daar voor elkaar een onderwerp over paddenstoelen gepresenteerd met het doel de kennis over de fungi te vergroten.

Zes paddenstoelengidsen hebben met goed gevolg de Basis cursus Paddenstoelen van het Nederlandse Mycologische Vereniging gevolgd. Een online cursus van dertien weken waarbij je o.a. met behulp van determinatietabellen echt leert determineren inclusief praktisch huiswerk. Dus ook op deze manier wordt aan kennisuitbreiding gedaan.

Het seizoen hebben is positief afgesloten met een wandeling rondom de Wolfsberg en evaluatie van de cursus en overige paddenstoelactiviteiten. De paddenstoelencursus bestond uit twee theorieavonden in het Elinor Ostromgebouw van de Radboud Universiteit en twee veldlessen. Eén veldles in Heumensoord (Nijmegen/Malden) en één in Kraaiendal (Groesbeek).

Aan de paddenstoelencursus namen 35 cursisten deel.

Werkgroep Excursies

Frans van de Burgt (coördinator)

In één oogopslag 2024

- Activiteiten publieksexcursies

Publieksexcursies	Deelnemers
27	+/- 830

Meer dan 25 gidsen hebben excursies gegeven, waarvan een aantal meerdere keren.

- Activiteiten aangevraagde wandelingen

Aangevraagde wandelingen (topjaar)	Deelnemers
50 groepen	870

Meerdere gidsen hebben meerdere excursies verzorgd. 25 gidsen waren actief, waaronder ook NGO gidsen.

Meeste aanvragen voor Hatertse Vennen en Holdeurn, maar ook Wolfsberg en Duivelsberg.

Groepen waren heel divers: sportvereniging, toneelvereniging, buurtcamping, etc. Veel positieve reacties.

Een uitgebreid overzicht is door Pieter geplaatst in de IVN Nieuwsbrief.

- Activiteiten Natuur en ouderen

De werkgroep bestaat uit Anneke Hoff, Ans Schriever, Caroline Aerden, Ceciel van Balen, Mariet Tacken en Liesbeth Staphorst. 3 NGO cursisten: Harm-Jan van Gijssel, Marie-José Godding en Theo Derksen werken mee in de werkgroep.

Natuur en ouderen	Deelnemers
22 presentaties	Ruim 230 ouderen

- *Activiteiten Vennengidsen*

Aanvragen van SBB voor excursies worden uitgevoerd door de IVN vennen gidsen. Er zijn een paar excursies gegeven.

Korte terugblik 2024

Een jaar met veel deelnemers, ondanks het niet doorgaan van 2, doorgaans drukbezochte excursies: Nacht van de Vleermuis en Nacht van de Nacht. Voor de meeste excursies was aanmelden verplicht, waardoor het aantal gidsen afgestemd kon worden.

Veel excursies waren volgeboekt, gemiddeld 20-25 deelnemers met zoals gebruikelijk paddenstoelexcursies 110 deelnemers als topper.

In april-mei zijn door de NGO gidsen volop excursies gegeven als afstudeeropdracht. De nieuwe gidsen hebben vol enthousiasme publieksexcursies gegeven met bijzondere onderwerpen: Stoeplantjes, Wilde Eetbare Planten, Zaden en Vruchten.

Twee nieuwe NGO gidsen hebben een bijzondere activiteit opgestart. Groene GGZ wandelingen: natuur deel te laten uitmaken van de geestelijke gezondheidszorg. Dit doen zij wekelijks bij Orientalis en 4 seizoenen wandeling op het terrein van Pro Persona.

Op 26 oktober heeft de werkgroep een uitstapje gemaakt naar het Reichswald. Zeer de moeite waard.

Samenwerking Intern

In 2024 hebben we als werkgroep 3 keer vergaderd bij Natuurplaza: mei, september en november. Bij de laatste 2 vergadering is de excursieagenda van 2025 opgesteld. NGO-cursisten verzorgden in 2024 al een aantal excursies.

Samenwerking extern

Er is geen structureel overleg geweest met SBB en/of Natuurmonumenten. Wel is overleg geweest met Natuurmonumenten om af te stemmen waar en wanneer wij (IVN) excursies kunnen geven in NM terreinen. Natuurmonumenten wil Jachtslot en omgeving vrijhouden van excursies IVN.

Plannen voor 2025

- Meer aandacht voor biodiversiteit blijft staan, evenals aandacht voor Natuurparels Nijmegen.
- Aanmelden voor excursies blijft gehandhaafd.
- Besloten is in 2025 weer een eigen bijdrage te vragen van € 3,- of een bedrag wat voor de deelnemer passend is. De deelnemer kan dit zelf bepalen. Na het aanmelden ontvangen deelnemers een QR-code waarmee ze het bedrag over kunnen maken.
- Het uitstapje in 2025 is op 12 juli naar de Graafse Raam met uitleg van een medewerker FLORON over water en oeverplanten.

Werkgroep Foto en Film

Op papier heeft WFF 6 leden. Hiervan zijn er in 2024 5 actief geweest voor WFF.

Activiteiten in 2024

- Bijdragen aan Bladsmoes: 4 kwartaalbijdragen (foto voor voorpagina en eigen tussenpagina Foto educatief).
 - Lente: Future Dikes - dijken van de toekomst.
 - Zomer: Werkgroep Bosrijk - werken aan natuurlijk, oud bos.
 - Herfst: Natuurparel 2. Uiterwaarden Waal.
 - Herfst: In vogelvlucht boven rivierenland (artikel over expositie).
 - Winter: Park Brakkenstein op de schop.
- Bijdragen aan nieuwsbrieven van IVN-RvN: artikelen en foto's.
- Bijdragen aan verslagen van werkochtenden van Praktisch Natuurbeheer: foto's.

- Vastleggen van ontwikkelingen bij twee projecten ter bevordering van de biodiversiteit (bostuin Klein Heumen, 2 nieuwe bossen achter bestuursgebouw van Radboud Universiteit).

Foto educatief in Bladsmoes

2024 lente: Creëer je eigen buiten-fotostudio.

2024 zomer: Ruimte voor vlinders.

2024 herfst: Geen bijdrage.

2024 winter: Geen bijdrage.

Project

En verder volgt WFF een project ter bevordering van de biodiversiteit:

Aanleg van twee bossen (natuurbos en parkbos) op twee percelen van de Radboud Universiteit (achter het bestuursgebouw) waarop de sparren zijn gekapt vanwege massale sterfte als gevolg van een explosie van de Letterzetter. Voor beide bossen hebben leden van de IVN het ontwerp gemaakt. Medio februari 2022 is gestart met de aanplant van de twee nieuwe bossen. De nieuwe bossen maken momenteel de tweede winter door. Het voorjaar zal aantonen welke soorten het hebben gered en straks de bossen vorm gaan geven.

Plannen voor 2025

- Doordat het regelen van toegang tot Natuurplaza moeilijk bleek te zijn hebben ook in 2024 geen bijeenkomsten in een binnenruimte plaatsgevonden. De toegang is inmiddels nog steeds niet geregeld en daarom hebben we als werkgroep nog steeds geen gebruik kunnen maken van Natuurplaza voor vertoning en beoordeling van eigen fotomateriaal.
- In 2025 gaan de gebruikelijke werkzaamheden voor de Bladsmoes en de nieuwsbrief uiteraard door en staan we natuurlijk ook weer open voor aanvragen van losse foto's of fotoreportages voor andere werkgroepen van IVN-RvN.
- En we gaan weer vol goede moed op pad in het kader van fotosafari's en het vastleggen van de Nijmeegse natuurparels op 'de gevoelige plaat'.

Doelen voor 2025:

- Bijdragen aan Bladsmoes: eigen pagina Foto educatief, artikelen met eigen foto's (o.a. van de natuurparels van Nijmegen) en foto's bij artikelen van anderen
- Fotosafari's: naar natuurparels en naar andere bijzondere plekken
- Foto's van wat op ons pad komt.

Werkgroep Groen en Ruimte

Bea Peeters- Nillesen (coördinator)

In 2024 totaal: 18 leden en 2 excursie-leden.

Terugblik 2024

Groen en Ruimte heeft in 2024 negen keer een strategie- en informatievergadering gehouden met haar leden, waarvan 3 digitaal. De andere vergaderingen werden in Natuurplaza op de Radboud Universiteit gehouden.

Gebruikelijk is dat voor de diverse klankbordgroepen of andere aandachtsgebieden minimaal 2 of 3 werkgroepsleden verantwoordelijk zijn.

Groen en Ruimte is (ook digitaal) aanwezig geweest bij vergaderingen of overleggen van de 5 gemeenten in het Rijk van Nijmegen, heeft schriftelijk of mondeling ingesproken over relevante onderwerpen en diverse (telefonische) overleggen met (beleids-)ambtenaren gevoerd. En heeft tevens contacten onderhouden met andere natuur- en milieugroeperingen, wijk- en bewonersraden en overige voor het werk relevante personen en organisaties.

Klankbord- of overleggroepen

Verder heeft de werkgroep geparticipeerd in de volgende klankbord- of overleggroepen met de eveneens volgende aandachtspunten gedurende het gehele jaar:

Gemeente Nijmegen

Net zoals in 2023 zijn in 2024:

- *Stadsgesprekken* gehouden in verband met het actualiseren van de Omgevingsvisie. In 2024: Binnenstedelijk bouwen, Stationsgebied en Circulaire economie. Bij deze gesprekken waren leden van G&R aanwezig.
- *Park Brakkenstein*: diverse overleggen met Wijkraad Brakkenstein, bijwonen inloopavonden van gemeente, rondgang door Park met wethouder Daemen en andere betrokken organisaties en omwonenden, mailwisseling met Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen (ODRN) en juridische afdeling gemeente Nijmegen. Herziene plannen: informatieavond gemeente, nog 53 bomen kappen. Inloopavonden gemeente rond geplande werkzaamheden, aankondiging start 1^e fase herstelwerkzaamheden op 28 oktober tot eind april 2025.
- *Valkhofpark en herinrichting Kelfkensbos*: op het plein komt meer ruimte voor groen met bankjes, kunst en cultuurhistorie. Er blijven plekken voor markt en evenementen. Park: bijeenkomst over plannen met kaarten en overleg over groen en aantal te kappen bomen.
- *Veur Lent en Hoge Bongerd*: werksessies over natuur, recreatie, ook woningbouw. Rondetafelgesprekken in groepen van diverse betrokkenen over gewenste toekomst en vastleggen via gezamenlijke tekening.
- *Mariënbosch en Westerveerwijk*: Bosbeheervisie over ecosysteemdiensten van bossen, versterken biodiversiteit, veteraanbomen en recreatief gebruik. Handhaving via hondenbeleid.
- *Coehoornstraat Nijmegen*, bescherming bestaande houtwal bij bouw politiebureau, bewoners gecoacht over gesprek met politie, verdere plannen op

- gebied van groen bekeken en inloopvergaderingen bijgewoond.
- *Uitvoering biodiversiteitsagenda en monitoring biodiversiteit*: besprekingen over beide onderwerpen bijgewoond en 2x stadsecoloog aanwezig met nadere uitleg over werkwijze op werkgroepsvergadering G&R.
- *Poelenbeheer*: beleidsadviseur groen en stadsontwikkeling aanwezig met uitleg op vergadering G&R.
- *Winkelsteeg*: De taakgroep Winkelsteeg volgde de ontwikkeling in het plangebied. We vonden geen excursie-locatie waar de Winkelsteegaanpak (parkeren buiten de woonwijk en een maximum aan openbaar groen in tegenstelling tot voor- en achtertuintjes) op deze schaal wordt vormgegeven. De Winkelsteeg is daarmee behoorlijk innovatief. We kregen uitleg over het plan voor het Park.

Gemeente Berg en Dal

Groen en Ruimte nam drie keer deel aan het Partneroverleg Landschap. Er waren steeds enkele presentaties en we informeerden elkaar over onze aandachtspunten en actiepunten. Presentaties betroffen:

- *Rapport Pilot Basiskwaliteit Natuur* voor soorten in het landschap door Natuurplaza. We deden mee aan de pilot. Na deze pilot zou er nog een uitvoeringsagenda komen.
- *Toekomstvisie ZLTO* op landschap Rijk van Nijmegen en Berg en Dal.
- Waterschap presenteerde plan *antiverdrogingsmaatregelen* in een aantal natuurgebieden in dal van Groesbeek. Later nog gevolgd door een presentatie *herinrichting Leigraaf* tussen Bruuk en Duitse grens.
- Presentatie; plan voor *recreatiewoningen in Biesterveld*. Hierover zijn ook een aantal participatiebijeenkomsten bijgewoond en was samenspraak met natuurorganisaties t.b.v. een standpunt in de toekomst. We vinden plan voor 100 woningen niet kleinschalig en met veel impact.
- Presentatie concept *Biodiversiteitsplan* voor de gemeente, nu uitgewerkt in een biodiversiteits-agenda. Het plan geeft nog te weinig concrete acties en blijft bij een globale visie die mogelijk in een nieuw Landschapsonwikkelingsplan weer meer uitgewerkt zal worden.
- Presentatie *Cultuurhistorisch Onderzoek* Groesbeekse bos door Probos en Staatsbosbeheer.

Meer onderwerpen passeerden de revue:

- *Zonnepark Lagewald*: Onze zienswijze, samen met de Werkgroep Milieubeheer Berg en Dal werd niet gehonoreerd. Maar ons belangrijkste kritiekpunt later toch wel: geen zonnepanelen op het meest waardevolle grasveld.
- *Zonnepark Zebra*: Hoewel we met dit park steeds instemden, werden we toch kritisch omdat op het laatst ineens gekozen werd voor een Oost-West opstelling van de panelen. Tenzij de panelen hoger zouden komen vreesden we voor te weinig lichtinval en dus planten onder de panelen en schreven samen met de WMB een zienswijze. Deze werd niet gehonoreerd en de gemeenteraad besloot dat het in 2029 gerealiseerd mag worden.
- Onze zienswijze op *natuurlijke inrichting bebouwing Reomie* werd niet gehonoreerd.
- We wilden graag *aansluiting bij het Nationaal Park Reichswald*. Dit leidde tot een volksraadpleging In Nordrhein- Westfalen. Het plan werd niet

gehonoreerd en dit kan betekenen dat er hoge windmolens komen in het Reichswald.

- Het plan tot *kap en herstel van beukenlaan Rijlaan* wordt nu volgens het laatste plan uitgevoerd.
- We woonden twee presentatie bij over nieuwe inrichting o.a. *woningbouw op terrein Dekkerswald*.
- We droegen weer bij aan de *Oogstmarkt nabij het project Waldboeren*.
- We herhaalden met IVN-werkgroep *Excursies een fietstocht langs natuur in het boerenland*, waarbij ook boeren hun verhaal vertelden. Er waren 25 deelnemers.
- We organiseerden met agrarische natuurvereniging *De Ploegdrie* twee bijeenkomsten voor agrariërs, broedvogeltellers en jagers over maatregelen voor patrijzen en de effecten in beheer en aantallen vogels.
- Aan het eind van het jaar gaven we nog een globale reactie op de *Nieuwe Omgevingsvisie van de gemeente Berg en Dal*.

Leuth-Noord

Bescherming houtwal, waarvan een gedeelte gekapt gaat worden voor huizenbouw. Tot nu toe: overleggen met omwonenden, waarde houtwal inventariseren, zienswijze vanuit IVN schrijven en daaropvolgend inspraak in gemeenteraad. Omwonenden hebben gesprek gehad met bouwondernemer en beroepsschrift ingediend bij Raad van State. Ter ondersteuning een uitgebreide inventarisatie van waarden houtwal laten maken en gevraagd aan IVN deze inventarisatie te autoriseren, daarover wordt een gesprek gevoerd.

Gemeente Heumen

- Het gebiedsplan voor de Kop van Malden kreeg de naam *De Groene Kluis*. We dienden een zienswijze in. Die lijkt achterhaald nu de gemeente concreet op zoek is naar mogelijkheden om de natuurwaarden in dit gebied te versterken. De nota werd aangenomen.
- Landschapsconferentie 2024 bijgewoond betreffende nieuwe *Programma Landschap en Groen* en IVN wensen daarover doorgeven via post-its en mondeling.

Gemeente Wijchen

- In verband met hulpvraag vrijwilliger IVN Grave: verkenning langs de Maas, route veerpontje tussen Ravenstein en Niftrik, veerstoep aan Niftrikse kant en *natuurwaarden oevers aan Gelderse kant*. Vergadering in huis van de gemeente Wijchen met ambtenaar Rijkswaterstaat, idem gemeente Wijchen, lid IVN Grave, ook vrijwilliger op veerpontje en Bea over natuurwaarde oever, borden voor recreanten etc.
- Informatieavond met bewoners en organisaties over Wijchense visie op zon en wind in Bergharen. Gemeente heeft *visie Zon & Wind* op weg naar 2035 vastgesteld.

Gemeente Beuningen

- Bijwonen gebiedstafel *windpark Beuningen* tussen Elsenpas en A73 en tussen de Zellerstraat en de Maas en Waalweg.
- Nieuwjaarsreceptie gemeente Beuningen, thema: *Beuningen maken we samen*.

Andere grote projecten

Grote projecten die het gehele jaar doorlopen:

- Radboud Universiteit, 2 bijeenkomsten bijgewoond van de *Klankbordgroep Biodiversiteit*.
- Drie bijeenkomsten gevolgd over de gebiedsvisie *Campus Heijendaal*. Belanghebbenden zijn via participatie betrokken bij het opstellen van de visie. Deze gebiedsvisie is vastgesteld door de gemeente Nijmegen, Radboud universiteit, Radboudumc en Hogeschool Arnhem Nijmegen. 12 februari 2025 wordt de gebiedsvisie behandeld in de Raad van de gemeente Nijmegen.
- *Open Monumentendagen 2024*, 38ste editie, thema: verbinding op zaterdag 14 en zondag 15 september. Gehele jaar 7 organisatievergaderingen en voorbereidingen met Landgoed Grootstal en de Hortus. Zaterdag excursies IVN in samenwerking met Landgoed Grootstal: 130 deelnemers en zondag gezamenlijke excursies in de Hortus: 95 deelnemers.
- *Groene initiatieven op buurt- wijk-stadsdeelniveau*,
 - *Groenvoorziening Park Heyendaal Noord*
Een groepje uit de wijk heeft overleg met de afd. Groen van de gemeente over de bomenrij langs het park en doet daarover voorstellen aan de aanwonende bewoners. Op enkele plekken komen meer bomen en de aanplant wilde bloemen en planten.
 - *Bloemperk Berg en Dalseweg ter hoogte Caesarstraat*
Een actieve bewonersgroep heeft in samenwerking met afd. Groen een plan gemaakt voor een bloemperk aan de straatkant en de biodiverse inrichting van het park op de helling naar de Kopse Hof. Dit jaar heeft de groep de daad echt bij het woord gevoegd met spitten, planten, water geven met een mooi resultaat. De tuin is nu winterklaar en de bollen zitten erin.
 - *Ontwikkelingen*
Drie nieuwe gidsen versterken het onderdeel “groene wijkinitiatieven”. Er is een totaaloverzicht gemaakt; voor een aantal initiatieven op wijk- of stadsdeelniveau zijn er contactpersonen in de werkgroep G&R.; we brengen in kaart hoe het staat met de kleinere initiatieven op de groenkaart. We overleggen verder hoe het aanbod aan nieuwe groene wijkgroepen het beste kan worden vormgegeven en overleggen met het bestuur initiatief voor een wijkgericht IVN-aanbod.

Diversen

- *Excursie Groei en Bloei* over (oude) bomen Kronenburgerpark: 15 deelnemers
- *Juristencongres over Gratierecht*, op verzoek presentatie over levenswijze das en bever: 21 personen
- IVN Gelderland, interview over *omgang van groene vrijwilligers* met gemeenten: 11 personen aanwezig
- Deelgenomen aan het jaarlijkse *Partneroverleg Staatsbosbeheer* Rivierengebied Oost met de natuur- en milieugroepen uit hun werkgebied
- Deelgenomen aan bijeenkomst *Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen*: hoe groen kunnen we bouwen nu en in de toekomst
- *Bomen over bomen* in Nijmegen en viering totstandkoming *Boombeheerplan*
- Op verzoek kennismaking met *Renske Meijers DAR* en activiteiten G&R toegelicht
- Aanwezig geweest bij de feestelijke lancering van de *nieuwe huisstijl museum De Bastei*
- Aanwezig geweest bij de uitreiking 1ste exemplaar van het *nieuwe boek Overasseltse en Hatertse Vennen*.

Na- en bijscholing

- Bijgewoond gespreksavond over *EU-landbouwbeleid en landbouwtransitie* Informatie uitgewisseld en gediscussieerd over Uitdaagrecht (Groene Bondgenoten) en de mogelijkheden daarmee voor Groen en Ruimte
- Congres bijgewoond: *Wat is wijsheid en wenselijk voor Nederlandse monumentale bomen*, georganiseerd door Rijksdienst Cultureel Erfgoed
- *Nationale Groendag* bijgewoond in Eindhoven, georganiseerd door Steenbreek
- Diverse zoomvergaderingen gevolgd georganiseerd door Deltaplan *Biodiversiteitsherstel over biodiversiteit* in het algemeen o.a. over groenblauwe dooradering en natuurinclusief bouwen in de stad
- Diverse zoomvergadering gevolgd van KAN *bouwen over klimaat adaptief bouwen met de natuur*.

Bereik educatieve activiteiten

- *Fietstocht natuur in boerenland*, samenwerking werkgroep Excursies: 25 deelnemers
- *Open Monumentendag Grootstal*, excursies: 130 deelnemers
- *Open Monumentendag Hortus*, excursies: 95 deelnemers
- *Groei en Bloei* excursie Kronenburgerpark: 15 deelnemers
- *Juristencongres, levenswijze das en bever*: 21 personen
- IVN Gelderland, *omgang met gemeenten*: 11 personen.

Totaal: 297 personen

Plannen voor 2025

De plannen worden separaat ingeleverd. Het wordt voor 2025 met meerdere personen besproken en ontwikkeld.

Aan dit verslag hebben een aantal leden van de werkgroep meegewerkt.

Werkgroep Jeugdeducatie

Karin van Toor, coördinator

Samenwerking

Extern

- Via bemiddeling van de NME-medewerkers van de Bastei vragen basisscholen in Nijmegen excursies aan in voor- en najaar.
- Eenmaal per jaar is er op coördinator/bestuursniveau GEO-overleg met de medewerkers NME en de aangesloten aanbieders van natuuractiviteiten voor de jeugd.
- Het NME-centrum verzorgt een juf- en meesterdag, waar leden van de werkgroep acte de presence geven.
- Eenmaal per jaar verzorgen de NME'ers bijscholing voor de jeugdgidsen.
- In 2024 zijn er verschillende aanvragen gekomen van scholen buiten Nijmegen, waarvoor de werkgroep lessen op maat heeft gemaakt.
- Ook is in 2024 de samenwerking met KION om activiteiten te verzorgen voor de BSO voortgezet.
- Samen met de gemeente en een basisschool voeren we de Boomfeestdag uit.

Intern

- Zoals gebruikelijk ondersteunen wij Slootjesdag in het Zwanenbroekje.
- De poelenwerkgroep wist ons in 2024 ook te vinden. We hebben hen geassisteerd bij een aantal waterlessen in Hatert.

Excursies

De werkgroep JeugdEducatie heeft in 2024 2.536 kinderen bereikt tijdens 96 lessen/excursies op basisscholen en kinderdagverblijven, Slootjesdag bij het Zwanenbroekje en de Boomfeestdag.

In onderstaand overzicht staan de scholen/organisaties die in 2024 excursies bij ons hebben aangevraagd en een overzicht van de lessen. Het merendeel van de lessen die worden aangevraagd zijn voor de allerkleinsten (kabouterpad). Er zit een stijgende lijn in het aantal aanvragen voor de bovenbouw.

Scholen/organisaties	Lessen
De Wieken	bosexcursie
De Lanteerne	egelpad
De Kleine Wereld	kabouterpad herfst
Hidaya	kabouterpad lente/zomer
De Verbinding	kion peuters
De Dukendonck	kleine beestjes
Petrus Canisius	schoolomgevingskist
Montessori Lindenholt	stuwwal
De Boomgaard	waterles kion
Geldershof	weurtse buitenland
Brakkenstein	
Klein Heyendaal	boomfeestdag

Nijmeegse schoolvereniging II	slootjesdag
Prins Mauritschool	poelen Hatert
De Oversteek	
De Wingerd	
St. Tarcisiusschool	
Prins Clausschool	
KION Kinderdagverblijven	
KION Buitenschoolse opvang	
PABO-studenten	

Enquête

Hieronder een overzicht van de resultaten van de enquête die scholen invulden nadat ze de kabouterles hadden meegemaakt.

Vraag 1: Het betreft het volgende excursie aanbod:	kabouterpad				
	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Slecht
Vraag 2: Procedure bij bestelling	33,3%	66,7%	0%	0%	0%
Vraag 3: Gebruikte materialen	33,3%	66,7%	0%	0%	0%
Vraag 4: Ontvangst en begeleiding	44,4%	55,6%	0%	0%	0%
Vraag 5: Didactiek: werkvormen en omgang met leerlingen	37,5%	62,5%	0%	0%	0%
Vraag 6: Aansluiting op niveau leerlingen	33,3%	66,7%	0%	0%	0%
Vraag 7: Tijdsinvestering (vooraf, ter plekke, evaluatie)	25%	75%	0%	0%	0%
Vraag 8: Aansluiting op wensen en verwachtingen	25%	75%	0%	0%	0%
	ja	nee	-		
Vraag 9: Zou je dit nog eens afnemen?	83,3%	0,0%	16,7%		
Vraag 11: Aanvullingen op je gegeven antwoorden					
- Dank voor de inspanning en genomen moeite om het op een voorkeursdag te plannen. - Het was heel leerzaam en leuk. - In een woord: Geweldig. - We doen ieder jaar met onze kleuters het herfst en kabouterpad. Altijd een groot succes. De kinderen verwonderen zich en zijn heerlijk bezig. Ook fijn dat het zo dicht bij school is. - Altijd weer een fijne activiteit voor de leerlingen van groep 1-2. Ze zijn altijd erg betrokken.					

Historisch overzicht

	aantal excursies	deelnemers excursies	deelnemers scharrelkids	ontvangsten in €	uitgaven in €	resultaat in €
2011	249	5.913	308			
2012	228	4.873	174			
2013	185	4.942	152	315	1.003	-688
2014	134	3.368	151	4.218	121	4.097
2015	70	1.846	142	2.617	771	1.846
2016	62	1.993	163	2.985	472	2.513
2017	51	1.303	153	2.693	1.635	1.058
2018	?	2.300	?	3.260	1.054	2.206
2019	82	2.002	69	4.361	2.293	2.068
2020	18	404	24	1.991	1.047	944
2021	?	730	-	1.759	139	1.620
2022	44	1.100	-	1.265	1.813	-548
2023	65	2.300	-	3.054	1.091	1.963
2024	96	2.536	-	3.557		
		35.610		32.0750	11.439	17.079

Terugblik op 2024

Leden van de werkgroep

Dit jaar hebben niet alleen nieuwe scholen ons weten te bereiken, ook wisten nieuwe vrijwilligers ons te vinden. Twee van de afgestudeerde natuurgidsen hebben onze gelederen versterkt. Een aantal mensen wist ons te vinden via landelijk IVN. Ook de speciale JE-nieuwsbrief had effect: ook dit leverde positieve reacties en helpende handen op.

Green Educators

Dit is een project van IVN Gelderland om meer jonge vrijwilligers (18-30jr) te verwelkomen in de wereld van de natuureducatie. Deze nieuwe Green Educators wordt met een korte e-learning handvatten geboden om een buitenles te kunnen geven. Deze nieuwe vrijwilligers worden begeleid door ervaren vrijwilligers van lokale afdelingen. Wij hebben in het najaar van 2024 3 Green Educators mogen ontvangen en begeleiden.

Bijeenkomsten van de werkgroep

In 2024 hebben we tijdens het voorjaar en de herfst de maandelijkse bijeenkomsten op vrijdag met de werkgroep georganiseerd. Iedere bijeenkomst wordt door een ander lid van de werkgroep georganiseerd, op een plek waar we kunnen leren. Hetzij van een andere organisatie, hetzij door een eigen leskist uit te voeren of een nieuwe activiteit te bedenken. Een uur wordt besteed aan de vergadering, waarbij we de voorafgaande excursies evalueren, het rooster van de geplande excursies verdelen, het rooster voor de werkgroep- bijeenkomsten vullen en verder alle aanverwante zaken bespreken. Daarna gaan we naar buiten, voor bijscholing.

Waar waren we in 2024?

- 26 januari Natuurtuin Goffert met als onderwerp de waterleskist
- 1 maart Dijkmagazijn Beuningen met als onderwerp de les de Weurtse buitenlanden
- 22 maart De Zeepfabriek met als onderwerp Ontdek het bos
- 20 juni Het voorjaarsseizoen sloten we af met een fantastische en kletsnatte stadswandeling door het centrum van Nijmegen, waarbij we heel veel natuur hebben gezien en ondanks de regenkleding tot op ons ondergoed nat werden. Gelukkig was het bij het Duurzaam Warenhuis, waar we genoten van een veganistische lunch, warm en droog.
- 30 augustus Kadans Nederasselt met als onderwerp de schoolomgevingskist
- 27 september Nielerstrasse Keeken met als onderwerp voorwerpen verzamelen in de natuur en daar een creatief schilderij mee maken.
- 25 oktober Hortus Nijmegen met als onderwerp al struinend een struintocht ontwerpen met zijn allen.
- 20 december werd het jaar gewoontegetrouw gezamenlijk afgesloten.

Wegwijs in de werkgroep JeugdEducatie

Inhoudsopgave
1. Contactgegevens leden werkgroep Jeugdeducatie
2. Wijze van aanvragen voor Nijmeegse scholen - Aanbieders natuuronderwijs en subsidie - NME De Bastei en de Digiplanner - Aanvragen van scholen - Roosteren - Tussentijdse aanvragen - Facturering
3. Wijze van aanvragen voor andere scholen en organisaties
4. Andere evenementen
5. Taken 1 ^e gids
6. Taken 2 ^e (en volgende) gids
7. Leskisten
8. Waar is welke kist Hoe gaan we om met de kisten
9. Vernieuwen van de leskisten
10. Bijeenkomsten - Doel - Wanneer - Organisatie - Praktische zaken
11. OnslVN
12. WhatsApp-groep Werkgroep JeugdEducatie
Bijlage 1. Bevestigingsmail toekenning De Bastei
Bijlage 2. Conceptbrief voor de leerkrachten
Bijlage 3. Herinneringsmail school
- Bijlage 4. Routebeschrijving Lankforst 2351
Bijlage 5. Voorraad bij Hilbrand
Bijlage 6. Overzicht bijeenkomsten afgelopen jaren
Bijlage 7. Inspiratieplekken, onderwerpen, cursussen/workshops

Karin heeft veel materiaal van de werkgroep verzameld, wat op schrift stond en in hoofden zat, en dat vervat in het document 'Wegwijs in de werkgroep JeugdEducatie'. Dit moet een levend document en naslagwerk zijn voor de (nieuwe) leden van de werkgroep. Het doel is dat niet iedere keer het wiel moet worden uitgevonden, maar dat kennis beschikbaar en bereikbaar is voor een ieder.

Joepie, de 'Ontdek het bos'-kist is af!

Positief is dat in 2024 de geheel vernieuwde bosles Ontdek het bos gereed was. Deze les is een groot succes bij de kinderen van groep 6-7-8.

Verhuizing materialen en voorraad

Een deel van de leskisten staat sinds jaar en dag opgeslagen in het depot van het voormalige natuurmuseum. Dit pand is ongeschikt verklaard. Totdat het nieuwe pand gereed is, biedt een vrijwilliger haar garagebox aan als tijdelijke berging.

De materialen zijn uitgezocht in dat wat daadwerkelijk wordt gebruikt/buikbaar is en wat niet. Dat hebben we ook gedaan met de overige materialen van de werkgroep, die zijn opgeslagen bij een andere vrijwilliger.

Webwinkel IVN

De webwinkel van IVN is verhuisd. In het kader daarvan was er een magazijnopruiming. Het betrof zoekkaarten, boeken, loepen, leskisten, voeldozen, ph-strips, thermometers. Veel dingen die wij als werkgroep gebruiken tijdens de lessen, of uitdelen bij de Slootjesdagen. We hebben veel spullen mogen ophalen en verdeeld over de leskisten, leden van onze werkgroepen en andere werkgroepen.

Plannen voor 2025

Verzorgen excursies

- Doorgaan met het verzorgen van excursies voor scholen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang, waarmee we bij kinderen, ouders, leerkrachten en verzorgers het vlammetje dat liefde voor de natuur heet aanmaken en aanwakkeren.
- We ondersteunen / assisteren andere werkgroepen / wijkinitiatieven / natuurorganisaties met activiteiten voor de jeugd. Zoals de poelenwerkgroep en de Hortus.

Werven en opleiden

We gaan door met nieuwe vrijwilligers werven en opleiden voor de werkgroep.

Lesmateriaal

- In 2025 gaan we door met het ontwikkelen van het bestaande lesmateriaal, qua taalgebruik, layout en visueel materiaal.
- Op aanvraag ontwikkelen we specifiek lesmateriaal voor scholen, waarbij wij de excursies uitvoeren.
- We ontwikkelen nieuwe producten, op basis van vraag en eigen interesse van de leden van de werkgroep.
- We willen de website van IVN Rijk van Nijmegen meer inzetten om onze producten onder de aandacht te brengen.

Werkgroep Natuurpaden

Coördinator: Wim van Hoorn

De werkgroep Natuurpaden levert boekjes aan het VVV-kantoor aan het Keizer Karelplein, boekhandel Dekker vd Vegt en beide natuurwinkels Van Nature en Het Duurzame Warenhuis.

Verkoop vindt ook plaats op evenementen van de werkgroep Communicatie, en door de werkgroep zelf.

De verkoop van de wandelboekjes berust bij een van de leden van de werkgroep.

Verkoop van Natuurwandelingen

In 2024 waren er twaalf courante uitgaven van de natuurwandelboekjes.

Van de wandelingen in Westermeerwijk (bij Berg en Dal) en in het Volkspark De Goffert staat een verkorte versie als pdf-bestand op de website.

Sommige boekjes zijn ouder dan 5 jaar en daarvan moesten de routes gecontroleerd worden en eventueel moest er een nieuw boekje worden gemaakt. Gezien de kosten en de slechte verkoop is dat niet gebeurd.

De verkoop van de wandelboekjes ging steeds slechter in 2024.

Naast de verhoogde prijs kan het ook andere oorzaken hebben, zoals:

- Vergeleken met een jaar of tien geleden kan de natuurwandelaar enorm veel informatie van het internet vergaren. Zowel wandelroutes als info over een bepaald gebied
- Veel natuurorganisaties hebben de afgelopen jaren GPS-wandelingen op hun site gezet
- Jongere generaties hebben waarschijnlijk steeds minder behoefte aan informatie via fysieke boekjes

Aantallen:

Verkochte wandelboekjes: 175

Opheffing

Door de tegenvallende verkoop en het stagneren van de ontwikkeling van GPS-wandelingen met natuurinformatie, is de werkgroep in een impasse geraakt.

Daarnaast functioneert de landelijke IVN-route app niet goed en is deze stopgezet, waardoor momenteel naar een alternatief wordt gezocht.

Bovendien is het aantal actieve leden binnen de werkgroep teruggelopen tot vijf, allen boven de 70 en minder bedreven in ICT. De kernactiviteit en passie van onze werkgroep was het maken en uitgeven van fysieke wandelboekjes.

Omdat het niet langer mogelijk is om deze boekjes op de voor ons passende manier te realiseren, hebben wij – met medeweten van het bestuur – besloten om onze werkgroep per 20 november 2024 op te heffen.

Werkgroep Praktisch natuurbeheer

Coördinatoren: Bert Puijk en Hans Oosterbaan

Werkdagen 2024

Werkdagen 2024	Plaats	Deelnemers
13-jan	De Halve Maan	23
3-feb	De Bruuk	15
24-feb	Leuvensbroek	21
16-mrt	Vak 60	24
6-apr	Heselenberg	15
20-apr	De But	12
18-mei	Bloemendal	13
6-sep	Bloemendal	8
7-sep	Bloemendal	15
28-sep	Boomgaard Overasselt	14
19-okt	Het Zwanenbroekje	6
9-nov	Bloemendal	10
23-nov	De Bruuk	17
14-dec	Weurtsche Straatje	20

Werkuren en resultaten

Praktisch Natuurbeheer heeft op 14 werkdagen op 10 locaties in totaal 852 uur gewerkt. De gemiddelde bezetting per dag was 16 personen. We hebben 5 mensen voor het eerst aan het werk gehad. Uitgaande van 4 werkuren per persoon, hebben wij ongeveer 860 uur gewerkt.

De werkzaamheden hielden o.a. in het onderhoud van ruim 200 bomen, het onderhoud van 4 hectare groepen bomen en struiken en 6 hectare heide en schraal grasland en het onderhoud/vlechten van ruim 100 meter heg. Ook is er onderhoud gepleegd aan 6 poelen.

Leden van Praktisch Natuurbeheer zijn nog steeds actief in wijken (Haters Hei/Grootstal en Lindenholt). Zij werken met bewoners om het groen in de wijk op peil te houden of te verbeteren.

De subgroep *Natuurinclusieve Landbouw*, bestaande uit PN'ers en niet-PN'ers, heeft dit jaar ruim 450 meter heg geplant en stukken heg ingeboet bij Zelfoogsttuin van Merel en de moestuin van stadsboer. Tevens 30 meter slingerende heg op Doorniks Natuurakker.

Een kleine groep mensen, genaamd *De Masters* heeft dit jaar weer eenmaal per maand op vrijdag op Heumensoord voor Natuurmonumenten aan bosonderhoud gedaan. Obco Gerard van Miltenburg overlegt met Natuurmonumenten over het programma. Dit jaar is er tienmaal gewerkt met gemiddeld vijf deelnemers per keer.

De subgroep *Hatertse Vennen* is in 2022 van start gegaan. Deze groep van ± 6 personen houdt zich in overleg met herder bezig met het verwijderen van jonge

dennenbomen en het wegknippen van berken- en Amerikaanse vogelkersopschot. Dit jaar is er 9 maal gewerkt.

In totaal hebben ongeveer 50 mensen deelgenomen aan het werk.

Landelijke Natuurwerkdag.

Ook dit jaar hebben we weer actief meegedaan aan de landelijke natuurwerkdag op 2 november. In de educatieve Natuurtuin de Goffert hebben we meegewerkt aan het opschonen van het moeras en het verwijderen van overtollige lisdodde

Werkgroep

De werkgroep bestaat uit ruim 50 leden. Door het jaar heen melden zich belangstellenden, die dan een paar keer meewerken en dan besluiten of ze willen gaan deelnemen of niet. Er zijn ook elk jaar leden, die stoppen, vanwege verhuizing, ander werk of overlijden. Het aantal blijft schommelen rond de 50 en dat is voor ons werk uitstekend.

Nieuwe werkplek

We hebben dit jaar voor het eerst gewerkt op het Weurtsche Straatje.

'Een van de bijzondere, historische landschapselementen in het rivierengebied is het Weurtsche Straatje, in de Beuningse Uiterwaarden.

Van oorsprong is het een dijkje uit de elfde eeuw, dat later door teruglegging van de winterdijk overbodig werd. Het dijkje werd een middeleeuwse veedrift. In het rivierengebied werden die vaak aangeduid als 'straten'. De beplanting bestaat uit een dubbelrij struiken met in het midden een doorgang. Op het dijkje zijn oude autochtone bomen en struiken gevonden – zoals Spaanse Aken of veldesdoorns - die karakteristiek zijn voor de oorspronkelijke ooibossen in de uiterwaarden, maar die nu bijna overal verdwenen zijn. Zij kunnen dienen als zaadbron voor de ontwikkeling van ooibossen in de uiterwaarden. Ook zijn er twee karakteristieke grensbomen, die oude kavelgrenzen markeerden. De provincie Gelderland heeft in samenwerking met Gemeente Beuningen in 2018 het Straatje hersteld en toegankelijk gemaakt voor publiek.'

Rijkswaterstaat heeft lang het beheer gehad over dit gebied, maar dit afgelopen jaar overgedaan aan Staatsbosbeheer. Het werk zal vooral bestaan uit het verwijderen van wilgenopschot, het onderhoud van poelen en het vlechten van ± 100 meter heg.

De Obco's

Per werkgebied hebben we een object-coördinator, die de werkzaamheden met de boswachter van SBB voorbereidt en op de werkdag de

werkgroepsleden instrueert. In mei hebben we in het Obco-overleg met nieuwe boswachter het seizoen 2024-2025 op de rails gezet en met elkaar afgestemd.

Gereedschap

De gereedschapskeet en de kar hebben een goed onderkomen gevonden bij Villa Klein Heumen. Als tegenprestatie doen we onderhoudsactiviteiten aan het bos achter de villa.

We schaffen bij voorkeur geen eigen gereedschap meer aan maar lenen het bij de SLG.

Ledenvergadering.

Op een drukbezochte vergadering bij de werkschuur hadden we een uitstekend overleg. Daar hebben we het seizoen 2024-2025 op poten gezet.

PN-site

Onze PN-site (<https://www.pn-nijmegen.nl>) heeft afgelopen jaren een facelift gekregen. De werklocaties, de routes, het werkrooster, de verslagen van de werkochtenden, ze staan er allemaal makkelijk bereikbaar en overzichtelijk op.

PN-uitje

Het was een mooie eerste dag van juni, fraai weer. We verzamelden met ruim 20 personen bij De Zweef. Koffie en taart natuurlijk. Van daaruit werden we rondgeleid op de Mulderskop en door het Groesbeekse bos. We stapten vervolgens op de fiets naar Jachtslot Mookerheide. Daar genoten we in het zonnetje van de zelf meegebrachte lunch. 's Middags een excursie naar de 'eigen' bospercelen van Bosrijk, een goed geslaagde meerjarige ingreep om dit bos diversiteit te geven. We namen nog een kijkje op de natuurbegraafplaats en sloten de dag af met een heerlijk diner bij het Zwaantje. Het was voortreffelijk georganiseerd.

Natuurgidsenopleiding 2023-2024

Jaarverslag 2024

Het organiseren en uitvoeren van de Natuurgidsenopleiding is alleen mogelijk door de ongelooflijke inzet van veel vrijwilligers van IVN Rijk van Nijmegen. Dit kan niet genoeg worden benadrukt!

Veel van de vrijwilligers vervullen taken in meerdere groepen.

Opleidingsteam

Kernteam:

- Hoofddocent en coördinator van het docententeam, coördinatie van de opleiding;
- Voorzitter van het kernteam, coördinator van de ondersteuners, verzorger van de gehele administratie en coördinatie van de opleiding;
- Coördinator van de mentoren;
- Werving en intake. Inrichting van het intranet.

Het kernteam heeft in 2024 met name digitaal overlegd en tijdens de lesavonden om de opleiding vorm te geven en te bewaken, het programma vast te stellen, support te geven aan studenten, mentoren en docenten, uitdagingen op te lossen, de administratie bij te houden en de financiën te bewaken.

Docententeam:

Er was een docententeam bestaande uit 7 mensen.

Voorafgaand aan ieder lesblok vergaderde het docententeam. Tijdens deze overleggen werden de taken per onderwerp en lesavond besproken en verdeeld. De docenten hebben veel bilaterale overleggen, wat zich uit in fantastische lesavonden.

Mentorenteam:

De mentoren komen regelmatig bijeen voor overleg. Een onderdeel van dit overleg is de praktische uitvoering van calamiteitenoefeningen, die de mentoren daarna in de eigen mentorgroep uitvoeren.

Voorafgaand aan ieder blok is er een gezamenlijk overleg van docenten en mentoren. Tijdens dit overleg werd uitgelegd wat er het komende blok aan lesstof wordt behandeld, welke buitenactiviteiten er zullen plaatsvinden en welke bijdrage er van de mentoren wordt verwacht. Onderdeel is ook een inspirerende (bijscholings)activiteit die door de hoofddocent werd verzorgd. Leden van het kernteam zijn bij alle overleggen docenten- en mentorenteams aanwezig om te zorgen voor een optimale informatievoorziening.

Ondersteunersteam:

Voor de praktische ondersteuning bij de lesavonden en buitenactiviteiten stonden onze ondersteuners paraat.

Beoordelaars:

Er waren ook een aantal beoordelaars om de producten te beoordelen.

Intranet:

Alle info en producten werden op OnsIVN gezet.

Ondersteuning buiten- en practicumactiviteiten:

Heel veel vrijwilligers van de diverse werkgroepen

Externen:

Cursuscoach van het Cursushuis

FEEST!

Op 11 juni was de feestelijke diploma-uitreiking: er werden 30 diploma's en 1 certificaat uitgereikt. IVN Rijk van Nijmegen is 28 kersverse, gediplomeerde natuurgidsen rijker, IVN Maas en Waal 1 en IVN West-Betuwe Wethouder Cilia Daemen, voorzitter IVN Rijk van Nijmegen Harold Melssen en cursuscoach spraken de zaal toe.

Het is fantastisch om te zien welke weg de studenten de afgelopen anderhalf jaar hebben afgelegd. En hoeveel tijd, energie en liefde ze in de opleiding hebben gestopt.

Wat hebben we gedaan in 2024?

We volgen de leerlijn in de 'NGO Natuurgidsenopleiding lesmap', die we per les en buitenactiviteit aanpassen aan de Nijmeegse situatie. Een aantal van de verplichte opdrachten vormen we om tot didactische werkvormen passend bij deze tijd en inzichten. We schreven een omvangrijke Opleidingswijzer, waarin heel veel informatie over de opleiding is te vinden. Deze opleidingswijzer werd gaandeweg de opleiding aangevuld en aangepast.

De meeste communicatie en uitwisseling van informatie vond digitaal plaats, via de verschillende groepen op OnsIVN. Daar vinden studenten, docenten, mentoren en ondersteuners de informatie die nodig is om de lessen te volgen, de verplichte opdrachten uit te voeren en met elkaar te communiceren.

De lessen en activiteiten in het eerste opleidingsjaar 2023 werden beschreven in het vorige jaarverslag. In 2024 waren er 7 lesavonden en 4 buitenactiviteiten in het laatste blok uit de lesmap 6. Actief voor natuur en duurzaamheid". Daarnaast spendeerden de studenten veel tijd aan de educatieve eindopdracht, het individuele afgidsen en het op orde maken van de leerwerkmap. Natuurlijk vond aan het eind van deze opleiding de traditionele reis naar Zuid-Limburg plaats.

Het opleidingsteam ontwikkelde twee speciale buitenactiviteiten:

Een winterse wandeling rondom een middeleeuws kasteel; Een didactische oefening

Tijdens deze wandeling rondom kasteel Hernen kwamen de groepjes studenten 10 verschillende situaties tegen, waar een van de studenten met behulp van een tekst op een kaartje improviserend als gids acteerde.

1. MUUR

Geef elke deelnemer een stukje muur en laat ze het aantal mossoorten tellen. Heb de Focus op de mossoorten: Verzamelen, Vergelijken, Verdiepen

Verzamel bij de meest soortenrijke plekje en vergelijk de vondsten.

Bespreek de vondsten en probeer te verklaren waarom deze muur zo begroeid is. Ga in op bijzonderheden die mensen gevonden hebben, welke andere vondsten hebben mensen gedaan: sporenkapsels, beestjes, korstmossen, enz.

2. VELDOVENS

Je komt over 20 meter bij een informatiepaneel over veldovens.

Loop voorop en bespreek samen met de groep de informatie van het paneel. Denk na hoe je dat gaat aanpakken. Wie geef je het woord, waar ga je staan, enz. Kijkopdracht by Waar lagen de ovens enz. Je hoeft geen kennis te hebben van steenovens, gebruik de aangeleverde info.

4. HISTORIE

In een aantal bomen van deze laan zijn namen, letters en symbolen gekerfd.

Laat de deelnemers tot halverwege de laan individueel zoeken naar een boom met veel en duidelijke letters, bijvoorbeeld naam en hartje en een datum o.i.d..

Laat de deelnemers nadenken op welke hoogte de letters stonden toen ze werden aangebracht.

En waar staan de letters over 100 jaar?

5. REEKALF

Leid de groep via de rechterkant van de hut naar het eikenhakhoutbosje. Zeg dat je iets gaat vertellen over het ontstaan van het hakhout. Dan zie je een reekalf achter de hut tussen de varens liggen (dat ligt er echt). Wat doe je?

6. SPOOR

In het mulle zand van de molshopen langs het kleine stukje weg tot de kruising zie je een bijzonder spoor.

Bespreek met de deelnemers van welk dier het spoor kan zijn. Gebruik de hulpkaart sporen hond, vos, das en wolf.

Welke instructie geef je de groep **na afloop** over deze bijzondere vondst? Let erop dat de deelnemers de sporen niet vertrappen.

9. CALAMITEIT

Een mevrouw op een bankje vraagt om hulp.

Ze is gevallen en kan niet meer alleen naar huis

Ze heeft geen mobiel bij zich. Neem de leiding en bedenken een oplossing.

10.2 LUISTEROPDRACHT gids

Ga met de groep op het vlonder boven de vijver staan. Laat iedereen een paar minuten helemaal stil zijn.

Laat **ALLE** deelnemers vertellen wat ze gehoord hebben en waar.

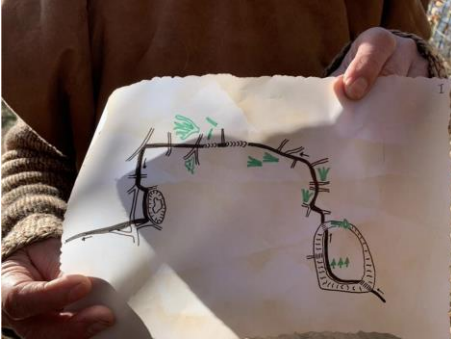
10.1 LUISTEROPDRACHT deelnemer

Je bent heel slechthorend en hebt dat niet aan de gids vertelt. Je wil niemand tot last zijn. Ga mee in de opdracht en vertel na afloop van de luisteropdracht dat je niets gehoord hebt.

Kijk hoe de gids reageert.

Romeinen in Nijmegen

Dit was een opdracht in het kader van Verhalend ontwerpen en speelde zich af in het bos Westermeerwijk.

Afgidsen

Iedere student heeft de individuele proeve van bekwaamheid afgelegd in een zelfgekozen gebied, met een zelf gekozen en ontwikkelde excursie. In de volgende gebieden vonden de eindexcursies plaats: Mookerheide, Zwanenbroekje, St. Jansberg, Weurtse uiterwaarden, Bemmelse waard, Dreumelse waard, Ooijpolder, Weurtse plaat, Leurse bos, Millingerwaard, Hatertse vennen, Lindenholt, Bronnenbos Ubbergen, Natuurtuin Goffert en Groenlanden.

Educatieve eindopdrachten

Dit is een ontwerpopdracht met een educatief karakter en een natuur- of milieu-thema. Studenten maken (in groepjes van 2-4 personen) een educatief eindproduct, dat door de IVN afdeling Rijk van Nijmegen of breder kan worden gebruikt. Het groepje kiest een onderwerp, doelgroep en een activiteit met een maatschappelijke meerwaarde of relevantie.

Natuurbeleving: Planten in de Groenlanden Uitzoomen op het gebied vanuit de uitkijktoren. Inzoomen door het verzamelen van planten en deze nader te bekijken.	Verwondering in de groene stad Wandelexcursie door de stad met oog voor stoeplanten, muurplanten, geveltuinen, mossen en korstmossen.
Bomen zijn zo mooi, bekijk ze eens goed! Bomenwandeling in de Heerlijkheid Beek met aandacht voor bijzondere bomen en schors.	Water in Lindenholt Lindenholt, een wijk op een bodem met een zeer waterrijke (kletsnatte) geschiedenis. Wandelexcursie met aandacht voor natuur, geschiedenis, poelen.
Zwerfstenen zoeken langs de Waal Naast het zoeken van stenen informatie over de uiterwaarden met haar flora, fauna en cultuurhistorie	4d-audioervaring Een zintuiglijke reis voor blinden en slechtzienden om zich onder te dompelen in de schoonheid van de Hatertse en Overasseltse Vennen met een voelbaar diorama, geur en geluid.
Groene beweging mentale gezondheidszorg Deelnemers laten kennismaken met de nabije natuur en de invloed en voordelen die deze natuur kan hebben op de algemene individuele gezondheid.	Onkruid Leerlingen van midden- en/of bovenbouw basisonderwijs die nog geen binding hebben met de natuur. Kennis overdragen over (eetbare) planten zodat deelnemers meer begrip krijgen voor 'onkruid'.
Digitale praatplaat de bever Een digitale praatplaat (ppt) met lesbrief voor leerkrachten voor basisschoolleerlingen in de leeftijd van 6 tot 9 jaar.	Natuurbeleving en verbinding met statushouders Zintuigenexcursie in natuurtuin Goffert met een educatief karakter. Het heeft een natuurthema en maatschappelijke meerwaarde. Telkens uitwisselen kennis en ervaring lang van herkomst. Onderwerpen: bomen, vogelgeluiden, oog voor detail, ruiken en proeven.
Highlights Groesbeek wandeling Wandelexcursie historie Groesbeek, landschap, struiken, vogels, stuwwal, waterscheiding, bomen, naaldbomen, De Wolfsberg	

2025 en verder

Voor de studenten is de opleiding afgerond. De meesten zijn heerlijk actief op meerdere plekken in de afdeling en elders in het Rijk van Nijmegen.

In 2025 zal er nog een nascholingsbijeenkomst van de NGO plaatsvinden, een gezamenlijke bijeenkomst van nieuwe gidsen en kader.

Door omstandigheden is de evaluatie van de opleiding nog niet gereed. Ook dit zal in 2025 gebeuren, als voorbereiding op de volgende NGO in 2028?

Financieel verslag

In september 2024 is er in het bestuur een wisseling van penningmeester geweest. De nieuwe penningmeester dankt de oude voor de heldere overdracht met duidelijke stukken.

Voor de administratie is Exact online gebruikt. Overzichten kunnen dus anders zijn dan in vorige jaren. Sommige rekeningnummers zijn anders, dat is vooral zichtbaar bij de bankrekeningen ING en ASN, het beginsaldo is overgezet. De bedragen in de balans komen overeen met het jaaroverzicht van de banken.

Omdat de kas al sinds 2015 niet gemuteerd is, is het saldo afgeboekt (43,75).

2024 sluit met een positief resultaat van ruim 2.100 €, hoger dan vorige jaren, met dank aan alle vrijwilligers.

Opmerkingen zijn bij de posten opgenomen.

	Beginbalans	Beginbalans	Eindsaldo	Eindsaldo	Toelichting
Balans	Debet	Credit	Debet	Credit	
1000 - Kas	43,75		0,00		Geen mutaties sinds 2015, afgeboekt van eigen vermogen
1010 - ING betaalrekening	1.919,73		0,00		1010 naar 1100
1020 - ASN spaarrekening	47.727,18		0,00		1029 naar 1101
1030 - Algemene reserve		566,65	0,00		Niet gebruikt, naar eigen vermogen
1100 - ING betaalrekening			1.910,73		1010 naar 1100
1101 - ASN spaar			41.755,71		1029 naar 1101
1102 - ORANJESPAAR			4.000,00		Nieuw, tijdelijke buffer
1110 - Voorziening nieuwe apparatuur		1.500,00	0,00		Niet gebruikt, naar eigen vermogen
1120 - Voorziening communicatie/publiciteit		2.000,00	0,00		Niet gebruikt, naar eigen vermogen
1130 - Voorziening administr ondersteuning		8.000,00	0,00		Niet nodig, penningmeester doet administratie als vrijwilliger
1140 - Voorziening opleidingen		3.000,00	0,00		Niet nodig, naar deskundigheidsbevordering
1150 - Voorziening nieuwe ontwikkelingen		5.000,00		5.000,00	Kosten opheffen Natuurpaden en dekking voor voorraad 3200
1170 - Voorziening deskundigheidsbevordering		3.000,00		9.342,91	Nieuw speerpunt, lesmaterialen en opleidingen toegevoegd
1180 - Voorziening lesmaterialen		3.342,91	0,00		Niet nodig, naar deskundigheidsbevordering
1400 - Nog te ontvangen bedragen	1.066,86		600,00		SBB 2024 voor PN
1405 - Vooruit betaalde kosten	24,67		0,00		
1605 - Vooruitontvangen en nog te betalen bedragen		4.216,20		3.992,00	Bomencursus 2025, evaluatie NGO 2025
2700 - NGO gidsenopleiding 2023-2024		7.228,63	0,00		Is afgesloten en verrekend met 4795 kosten NGO
3100 - Voorraad overige artikelen	138,15		0,00		Is onbekend, afgeboekt van eigen vermogen
3200 - Voorraad gidsen NP	8.895,05		6.203,40		Waarde voorraad is lager dan voorraad 2023 minus opbrengsten 2024
3300 - Voorraad cursusboeken GC	448,80		261,90		Voorraad niet opgenomen
600 - Eigen Vermogen		21.198,83		34.294,55	Hoger door opheffen voorzieningen waar geen verwachte kosten zijn
601 - Resultaat vorig boekjaar		1.210,97	0,00		
Resultaat					
Resultaat van geselecteerde perioden: 1 - 12				2.102,28	
Totaal: Resultaat				2.102,28	
Totaal: Balans	60.264,19	60.264,19	54.731,74	54.731,74	

EXPLOITATIEREKENING 2024

BATEN	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Ledenbijdragen	€ 9.332	€ 8.450	€ 9.340
Opbrengsten werkgroepen	€ 15.389	€ 12.000	€ 16.452
Overige opbrengsten	€ 526	€ 100	€ 391
	<u>€ 25.247</u>	<u>€ 20.550</u>	<u>€ 26.183</u>

LASTEN	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Huisvestingskosten	€ -	€ 50	€ 88
Kantoorkosten	€ -	€ 100	€ 34
Organisatiekosten	€ 2.925	€ 4.000	€ 3.623
Kosten werkgroepen	€ 14.559	€ 14.000	€ 13.096
Projecten	€ -	€ 500	€ 131
Toevoegingen aan voorzieningen	€ -	€ -	€ 6.000
Natuurplaza huisvesting	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Overige kosten plus NGO	€ 3.662	€ 100	€ -
Resultaat Boekjaar	<u>€ 2.102</u>	<u>€ -200</u>	<u>€ 1.211</u>
	<u>€ 25.247</u>	<u>€ 20.550</u>	<u>€ 26.183</u>

De kleine posten huisvesting en kantoorkosten zijn onder organisatiekosten ondergebracht, het verschil tussen baten en lasten NGO is bij overige kosten

OVERZICHT WERKGROEPEN 2024 vergeleken met 2023

		Baten		Lasten		Resultaat	
		2024	2023	2024	2023	2024	2023
<i>Communicatie</i>						-7578	-5739
	Algemeen	0	0	823	301		
	Bladsmoes	0	0	6755	5438		
	Verkopen	0	0		0		
<i>Excursies</i>							
	Publieksexcursies	47	130	0	239	47	-109
	Aangevraagd	3374	2209	551	51	2823	2158
<i>Groen en ruimte</i>							
		0	200	0	594	0	-394
<i>Jeugdeducatie</i>							
		3396	3054	1280	1091	2116	1963
<i>Natuur en ouderen</i>							
		325	525	544	78	-218	447
<i>Natuurpaden</i>							
		0	320	1757	28	-1757	292
	Wandelboekjes	0	1178	0	1811	0	-633
<i>Praktisch natuurbeheer</i>							
		700	700	1021	1465	-321	-765
<i>Fotografie en Film</i>							
		0	0	0	0	0	0
<i>Publiekscursussen</i>							
		0	0		0	0	0
	groencursussen	4815	5700	905	1429	3910	4271
	Cursusboeken	0	413	0	286	0	127
	Insectencursus	0	0		0	0	0
	Paddestoelencursus	990	0	437	0	553	0
	Bomencursus	1742	1900	350	200	1392	1700
	Naaldbomencursus	0	0	0	0	0	0
	Overige cursussen	0	122	137	85	-137	37
Totaal werkgroepen		15389	16451	14559	13096	830	3355

In 2024 via voorraad

In 2024 via voorraad

Begroting 2025 en 2026

BATEN	Werkelijk 2024	Begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
Ledenbijdragen	9332	8450	9500	9500
Opbrengsten werkgroepen	15389	12000	15000	15000
Overige opbrengsten	526	100	600	600
	<u>25247</u>	<u>20550</u>	<u>25100</u>	<u>25100</u>

LASTEN	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Huisvestingskosten	0	50	0	0
Kantoorkosten	0	100	0	0
Organisatiekosten	2925	4000	4000	4000
Kosten werkgroepen	14559	14000	16000	16000
Projecten	0	500	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Natuurplaza huisvesting	2000	2000	2000	2000
Overige kosten plus NGO	3662	100	1000	100
Resultaat Boekjaar	<u>2102</u>	<u>-200</u>	<u>3100</u>	<u>4000</u>
	<u>25247</u>	<u>20550</u>	<u>26100</u>	<u>26100</u>

Opmerking bij begrotingen:

Baten gelijk aan 2024

Lasten:

NGO nog 1000 € verwacht in '25

Kosten werkgroepen hoger door verhoging reiskosten in 2025